

Fietsroute ±50 km

Zwerven langs de IJssel

Fietsen door Brummen,
Voorst, Gorssel, Zutphen,
Bronkhorst, Brummen

IJssel
biënnale
2017

Fietsen langs 10 kunst-
werken van IJsselbiënnale

Visit

Brummen Eerbeek

BRUMMEN | EERBEEK | OOKEN | LIEUVEENHEIM | EMPE | HALL | TONDEN | VOORSTOKKEN

visitbrummen-erbeek.nl

vvvbrummen.nl

Zwerven langs de IJssel vanuit Brummen

Je start de fietstocht in Brummen. Waar het mogelijk is, fiets je langs de IJssel. Omdat er regelmatig hoog water is, zijn er weinig fietspaden direct langs de rivier. Maar deze fietstocht heeft zoveel mogelijk weggetjes opgenomen die wel direct langs het water voeren. Dit is goed gelukt. Het is een prachtige Hollandse route.

Onderweg de plaatsen Brummen, Voorst, Gorssel, Zutphen, Bronkhorst en Brummen. Je gaat twee keer met de pont, dus neem kleingeld mee. Wellicht ook handig voor aankoop van courgettes, pruimen en andere streekproducten, die te koop staan op tafeltjes bij boerderijen.

Wellicht breng je een kunstbezoek aan Even Museum, Museum More, Stedelijk Museum Zutphen of Kunstgemaal Bronkhorst. Wellicht blijf je bij thuiskomst een hapje eten bij Kromthout, Tante Blanche of Vrolijke Frans in Brummen.

(42)–(43)–(37)–(53)–(04)–(02)–(01)–(36)–(35)–(37)–(49)–(17)–(27)–(34)–(96)–(98)
(10)–(74)–(75)–(78)–(83) > –(90)–(50)–(37)–(43)–(42)

route.nl routenummer 517288, ± 50 kilometer.

Vanuit (27) bij Gorssel eventueel even fietsknooppunt (32) volgen op en neer naar **Museum More**.

-> Even voorbij (83) weg naar links negeren (IJsselweg richting Vierakker en (87)). Hier rechtdoor rijden (Den Elterweg aanhouden). Bij weg vanuit links Broekweg fietsknooppunt (90) oppakken.

Vanuit (50) bij Bronkhorst eventueel langs de IJssel op en neer naar **Het Kunstgemaal**.

Bijzonderheden

37 IJssel

“De mooiste rivier van Nederland” zo wordt de IJssel bestempeld door Jac P. Thijsse. En ook door tegenwoordige natuurkenners. De aftakking van de Rijn loopt van Westervoort naar Kampen, het IJsselmeer in. De IJssel is een natuurlijk meanderende rivier, met een typische slinger bij Brummen. Het water volgt het dal tussen Veluwe en Salland. De IJssel is een belangrijke internationale handelsroute vanaf de tijd van de Hanze. Om handel te

kunnen drijven werden havens aangelegd en koopmanshuizen en pakhuizen gebouwd, prachtige historische gebouwen. ijsselhoeven.nl heeft leskisten gemaakt over de IJssel.

37—53 Cortenoever

Cortenoever is een van de best bewaarde kronkelwaardenlandschappen van Nederland. De IJssel kronkelt bij Brummen in een grote bocht om Cortenoever. Het heeft diepe geulen en hoge ruggen met hoogteverschillen tot wel 3 meter. Bij Cortenoever was een doorwaadware plek van de IJssel. Daarom liep de handelsweg van het westen van Nederland naar Duitsland via Hall, over de IJssel bij Cortenoever naar het land der Saksen en vervolgens naar Duitsland. Bewoners van Cortenoever zijn gewend om met hoog water te leven. Als het water in Keulen een meter steeg, dan steeg het water bij Brummen/Cortenoever drie dagen later 30 cm. Om de druk op de dijk te verminderen werd soms de sluis in de Bakkersdijk opgezet, in overleg met de bewoners op de Weg naar 't Ganzenei. De kinderen gingen dan met de boot naar school. In 1920 en in 1926 stond het water het hoogste, tot in de Gasfabriekstraat en beleefde Brummen haar eigen watersnoodramp.

37 – 53 Ruimte voor de rivier (2016)

Bij Brummen en Voorst heeft de IJssel overloopgebieden, zodat de kades en kelders van Zutphen en Deventer niet overstroomd. De kans op buitendijkse overstroming is nu 1 keer per 25 jaar. Ruimte voor de rivier (.nl) en de bijbehorende dijkverleggingen hebben grote gevolgen voor de bewoners van Cortenoever. Er zijn elf woningen gesloopt, vier agrarische bedrijven verplaatst en vele bomen gekapt. Zo is Boerderij 't Halfvasten afgebroken. Halfvasten was een imposante IJsselhoeve met roodbont vee, tevens herberg voor schippers en mensen die handel brachten of ophaalden bij overslagplaats 't Zwoll. Na de dijkverleggingen blijft er een mooi natuurgebied over, zijn er nieuwe boerenbedrijven ontstaan en is er een nieuw fietspad aangelegd, dicht langs de IJssel. Dit fietspad is onderdeel van deze fietsroute.

37 – 53 Reuversweerd

Het landhuis en rijksmonument Reuversweerd is rond 1830 gebouwd in empirestijl, de Franse stijl die bloeide in het keizerrijk van Napoleon. Reuversweerd was oorspronkelijk in het bezit van de Gelderse familie Colenbrander. Na het uitsterven daarvan kwam het in 1941 in bezit van Baron Van Sytzama. De baron is door Nederlandse SS'ers gefusilleerd. Tijdens de Tweede Wereldoorlog namen de Duitsers het huis in gebruik als radiopeilstation. Het huis werd aan het einde van de oorlog ernstig beschadigd door Duitse en Canadese beschietingen. Sinds april 1945 staat het huis leeg en staat de klok stil, of toch niet?!

4 Reuvershoeve

Voorheen Spookhuis Boerderij Dijkzicht, tegenwoordig Pannenkoekbakkerij Reuvershoeve: Wat rest is de oude eik waar een jonge verliefde boerenzoon zich verhing. En waarom? Om niet meer dan een misverstand, een legende die u kunt lezen in het boekje 'De Spookboerderij' van Manon Sikkels, lokale uitgeverij De Geiten Pers. Meer dan 150 jaar stond de spookboerderij leeg, want er gebeurden onverklaarbare dingen die mensen angst aanjoegen. Zou de geest van de verliefde boerenzoon hier rondwalen? In 2009 brandde de spookboerderij af. Per 2014 pronkt hier Pannenkoekbakkerij Reuvershoeve. Eet smakelijk.

27 More

Museum MORE (2015) in Gorssel is het grootste museum voor Modern Realisme. Het museum wil verwondering opwekken over de grote reikwijdte van realistische kunst. MORE is een initiatief van Hans Melchers en toont een eeuw topkunst van grootmeesters zoals Carel Willink, Jan Mankes, Pyke Koch en Charley Toorop. Hans Melchers is een gefortuneerd Nederlands zakenman met een plek op de Quote500 en op de wereldwijde miljardairslijst van Forbes. Hij was eigenaar van Melchemie te Arnhem en hij verwierf hij een aanmerkelijk belang in de investeringsmaatschappij HAL.

98 Twente Kanaal

Het Twentekanaal is een waterweg die de drie grote steden Almelo, Hengelo en Enschede, aansluit op het landelijke netwerk van rivieren en kanalen, met als ingang de IJssel. Het kanaal werd gegraven voor een betere aanvoer van ruwe katoen voor de Twentse textielindustrie en voor de toevoer van steenkool uit de mijnen van Limburg. Het grootste deel van het kanaal is aangelegd als werkverschaffingsproject tijdens de crisis en door werklozen met schop en kruiwagens gegraven. In 1938 was het kanaal gereed.

75 Zutphen

Zutphen is een Hanzestad. Fier liggen de wit gepleisterde koopmanshuizen aan de IJssel. Daarachter zijn klinkerstraten en hofjes, monumentale panden en middeleeuwse kerken. Vooral op de marktdagen, donderdag en zaterdag, proef je de sfeer van de handelsstad. Er is een afgesloten voetgangersgebied in het centrum, met nog veel speciaalzaken tussen de winkelketens. Nog meer bijzondere winkels zijn er op de Spitaalstraat en de Laarstraat. Ook leuk voor een stadswandeling of een tocht over De Berkel met de fluisterboot.

50 Bronkhorst

Bronkhorst is de kleinste stad van Nederland. Qua gevoel is het echt een dorp, met zijn 170 bewoners. Wel een heel schattig dorp, met straatjes zonder asfalt, neon of andere ontsierende moderniteiten. Alleen oude huizen en boerderijen, die met veel liefde onderhouden worden. Bronkhorst begon zoals zoveel dorpen en steden langs de IJssel: als een bewoonbare verhoging op de rand van de rivier. Het groeide uit tot een nederzetting rond het stamslot van de Heren van Bronckhorst en kreeg stadsrechten in 1482.

42 Brummen

Brummen is "Een welvarend dorp met aanzienlijke heerenhuizen met groote terreinen die den naam van buitenplaatsen niet onwaardig zijn, vol hoog schoon gevormd geboomte", aldus wandelpionier Jacobus Craandijk in 1902. Het klopt nog steeds. Het is hier heerlijk verblijven, op 5 kwartier van Amsterdam. Overal ben je buiten. Overal ben je welkom. Je kunt er lekker dineren, borrelen, wandelen en fietsen. En lekker golfen, naar muziek luisteren, koffie drinken en een ijsje eten.

14 juni t/m 24 september 2017

De IJsselbiënnale is een internationale kunstroute langs de IJssel. De kunstwerken zijn speciaal gemaakt voor de IJsselbiënnale. De kunstwerken zijn groots. Met de fietsroute Zwerven langs de IJssel ziet u 10 kunstwerken.

37 – 53 Kunstwerk Corrie van de Vendel

(Brummen). Locatie: Cortenoever, uiterwaarden Brummen. Het Silhouettenwiel is een opmaat naar de Silhouettenop-tocht bij de volgende IJsselbiënnale in 2019. De figuren vertellen over veranderingen als gevolg van Ruimte voor de Rivier. Draaien maar. Corrie van de Vendel is kunstenaar en ingenieur.

37 – 53 Kunstwerk Paolo Grassino (Italië).

Locatie: Cortenoever, uiterwaarden Brummen. Het werk van Paolo Grassino lijkt op een scene uit een science fiction film, het toont een roedel dat terugvalt op instinctmatig handelen en op het afbakenen van territorium.

± 35 Kunstwerk Spacecowboys, kunstenaarsduo Paul Keizer en Albert Dedden (Nederland).

Locatie: Gemaal van Voorst. Spacecowboys hebben zich de vraag gesteld: Als klimaatverandering tot een apocalyps leidt, waar vallen we dan op terug? Dan krijgt de wildernis de overhand, stellen de cowboys. Hun werk is een bodgod, half mens, half dier.

17 – 27 Kunstwerk Lobke Meekes (Nederland).

Locatie: Fiets-Voetveer Gorssel-Wilp. Lobke Meekes neemt je mee over de rivier de IJssel. Alle acht pontovergangen zijn onderdeel van het kunstwerk. Eenmaal op het pontje is er geen weg meer terug...

17 – 27 Kunstwerk Robbert van der Horst

(Nederland). Locatie: Kade Gorssel Fiets-Voetveer Gorssel-Wilp. Robbert van der Horst is beeldend kunstenaar en 'radio-archeoloog'. Zijn werk, installatie Noria, is een amfitheater en draagconstructie ineen en verbindt de IJssel en haar bewoners met een vruchtbaar maar ontwricht land.

± 98 Kunstwerk Jeroen van Westen (Nederland).

Locatie: Bij Fort de Pol Zutphen. Jeroen van Westen beschermt het land tegen het wassende water met zijn 'Terp voor een toekomst'. Met de entree met de waterpomp en het forum leggen zij een structuur neer die uitnodigt om te speculeren over een nederzetting, die een eiland is als het gebied onderstroomt.

75 – 78 Kunstwerk Peter Ojstersek (Zweden).

Locatie: Kruispunt Berkel/IJssel Zutphen. Peter Ojstersek levert beeldend commentaar op gezondheid, voedsel en leefomgeving. De sculptuur, een drijvende kas, verwijst naar de drijvende tuinen van de Azteken die chinampa werden genoemd. Binnenkijken kan met uw smartphone.

± 50 Kunstwerk Filip Jonker (Nederland).

Locatie: Het Kunstgemaal Bronkhorst. Filip Jonker presenteert een Sleeping Beauty. De kunstenaar en zijn team bouwen al sinds 2 jaar aan een Ortega Mk.1A, een kleine duikboot gebaseerd op de legendarische mini-duikano uit 1952 met de bijnaam 'Sleeping Beauty'. Zijn werk komt hieruit voort.

50 – 37 Kunstwerk Lobke Meekes (Nederland)

Pontveer Brummen-Bronkhorst. Zie ook 17 – 27.

50 – 37 Kunstwerk Peter de Cupere (België).

Locatie: Kade Brummen Pontveer Brummen-Bronkhorst. Peter de Cupere is bekend van 'scratch & sniff' oftewel beelden met geur. Voor de IJsselbiënnale maakt hij een kunstwerk van zeezoutsculpturen.

Visit

Brummen Eerbeek

BRUMMEN | EERBEEK | OEREN | LEUVENHEIM | EMPE | HALL | TORDEN | VOORSTONDEN

VVV Brummen, Marktplein 13/14, 6971 AB Brummen
VVV Eerbeek, Stuijverburchstraat 36, 6961 CW Eerbeek
Visit Brummen Eerbeek, info@visitbrummen-erbeek.nl